

Organizacja, zadania i metody pracy służb bhp - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Organizacja, zadania i metody pracy służb bhp
Kod przedmiotu	06.9-WM-BHP-P-35_19
Wydział	Wydział Mechaniczny
Kierunek	Bezpieczeństwo i higiena pracy
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. inżyniera
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr inż. Marek Rybakowski, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Cel główny, to zapoznanie studentów – przyszłych inżynierów bhp z organizacją pracy oraz zadaniami służby bhp w zakładzie pracy, uprawnieniami oraz problematyką pracy zawodowej służby bhp i umiejętnym wykorzystaniem właściwych metod pracy.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu prawnej ochrony pracy, zarządzania zasobami ludzkimi, umiejętności i wiedza z zakresu komputerowych systemów aplikacyjnych w bhp, podstaw technicznego bezpieczeństwa pracy oraz analizy zagrożeń i podstaw zarządzania bhp.

Zakres tematyczny

Zakres tematyczny wykładów

W1: Wprowadzenie do przedmiotu. Ogólne zasady organizacji służby bhp w zakładzie pracy. Uprawnienia pracownika zakładowej służby bhp. Podstawowy zakres zadań służby bhp. Metody pracy służby bhp.

W2: Kontrola przestrzegania przepisów i zasad bhp. Cechy dobrej kontroli. Metodyka kontroli i zakres.

W3: Analiza stanu bhp. Sporządzanie i przedstawianie pracodawcy, co najmniej raz w roku, okresowych analiz stanu bezpieczeństwa i higieny pracy zawierających propozycje przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych mających na celu zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia pracowników oraz poprawę warunków pracy.

W4: Wprowadzenie do zagadnienia "Rejestry i dokumentacja bhp". Przeprowadzanie kontroli wewnętrznych. Współpraca służby bhp z pracodawcą i innymi komórkami firmy oraz instytucjami zewnętrznymi. Kompetentne doradztwo w zakresie stosowania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

W5: Zgłaszanie i przedstawianie wniosków pracodawcy w zakresie wymagań bhp, oraz ergonomii na stanowiskach pracy. Udział w opracowywaniu zakładowych układów zbiorowych pracy, wewnętrznych zarządzeń, regulaminów i instrukcji ogólnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w ustalaniu zadań osób kierujących pracownikami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W6: Opiniowanie szczegółowych instrukcji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Uczestnictwo służby bhp w ocenie ryzyka zawodowego. Udział służby bhp w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz zachorowań na choroby zawodowe oraz prowadzenie niezbędnej w tym zakresie dokumentacji.

W7: Problematyka wdrożenia, utrzymania i doskonalenia systemów zarządzania BHP. Organizacja i metody szkolenia w zakresie BHP oraz formy popularyzacji bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy jak i poza zakładem. Zadania i uprawnienia służby BHP.

W8: Kolokwium pisemne - zaliczenie wykładów.

Tematyka ćwiczeń

C1: Wprowadzenie w tematykę ćwiczeń - przydział indywidualnych tematów do przygotowania i przedstawiania na zajęciach ćwiczeniowych. Omówienie Ośmiu uprawnień służby bhp - zgodnie z Rozporządzeniem o służbie bhp.

C2: 1) przeprowadzanie kontroli warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk pracy, na których są zatrudnione kobiety w ciąży lub karmiące dziecko piersią, młodociani, niepełnosprawni, pracownicy wykonujący pracę zmianową, w tym pracujący w nocy, oraz osoby

- fizyczne wykonujące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę,
- 2) bieżące informowanie pracodawcy o stwierdzonych zagrożeniach zawodowych, wraz z wnioskami zmierzającymi do usuwania tych zagrożeń,
- 3) sporządzanie i przedstawianie pracodawcy, co najmniej raz w roku, okresowych analiz stanu bezpieczeństwa i higieny pracy zawierających propozycje przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych mających na celu zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia pracowników oraz poprawę warunków pracy.

C3: 4) udział w opracowywaniu planów modernizacji i rozwoju zakładu pracy oraz przedstawianie propozycji dotyczących uwzględnienia w tych planach rozwiązań techniczno-organizacyjnych zapewniających poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy,

5) udział w ocenie założeń i dokumentacji dotyczących modernizacji zakładu pracy albo jego części, a także nowych inwestycji, oraz zgłaszanie wniosków dotyczących uwzględnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w tych założeniach i dokumentacji,

6) udział w przekazywaniu do użytkowania nowo budowanych lub przebudowywanych obiektów budowlanych albo ich części, w których przewiduje się pomieszczenia pracy, urządzeń produkcyjnych oraz innych urządzeń mających wpływ na warunki pracy i bezpieczeństwo pracowników,

7) zgłaszanie wniosków dotyczących wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w stosowanych oraz nowo wprowadzanych procesach produkcyjnych.

C4: 8) przedstawianie pracodawcy wniosków dotyczących zachowania wymagań ergonomii na stanowiskach pracy,

9) udział w opracowywaniu zakładowych układów zbiorowych pracy, wewnętrznych zarządzeń, regulaminów i instrukcji ogólnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w ustalaniu zadań osób kierujących pracownikami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,

10) opiniowanie szczegółowych instrukcji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych stanowiskach pracy,

11) udział w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz w opracowywaniu wniosków z badań przyczyn i okoliczności wypadku.

C5: 12) prowadzenie rejestrów, kompletowanie i przechowywanie dokumentów dotyczących wypadków przy pracy, stwierdzonych chorób zawodowych i podejrzeń o takie choroby, a także przechowywanie wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,

13) doradztwo w zakresie stosowania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,

14) udział w dokonywaniu oceny ryzyka zawodowego, które wiąże się z wykonywaną pracą,

15) doradztwo w zakresie organizacji i metod pracy na stanowiskach pracy, na których występują czynniki niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia lub warunki uciążliwe, oraz doboru najważniejszych środków ochrony zbiorowej i indywidualnej.

C6: 16) współpraca z właściwymi komórkami organizacyjnymi lub osobami, w szczególności w zakresie organizowania i zapewnienia odpowiedniego poziomu szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zapewnienia właściwej adaptacji zawodowej nowo zatrudnionych pracowników,

17) współpraca z laboratoriami upoważnionymi, zgodnie z odrębnymi przepisami, do dokonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych, występujących w środowisku pracy, w zakresie organizowania tych badań i pomiarów oraz sposobów ochrony pracowników przed tymi czynnikami lub warunkami,

18) współpraca z laboratoriami i innymi jednostkami zajmującymi się pomiarami stanu środowiska naturalnego, działającymi w systemie państwowego monitoringu środowiska, określonego w odrębnych przepisach,

19) współdziałanie z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami, a w szczególności przy organizowaniu okresowych badań lekarskich pracowników.

C7: 20) współdziałanie ze społeczną inspekcją pracy oraz z zakładowymi organizacjami związkowymi przy: a) podejmowaniu przez nie działań mających na celu przestrzeganie przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w trybie i w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach, b) podejmowanych przez pracodawcę przedsięwzięciach mających na celu poprawę warunków pracy,

21) uczestniczenie w konsultacjach w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także w pracach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy oraz innych zakładowych komisji zajmujących się problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym zapobieganiem chorobom zawodowym i wypadkom przy pracy,

22) inicjowanie i rozwijanie na terenie zakładu pracy różnych form popularyzacji problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii.

C8: Ocena końcowa ćwiczeniowych wystąpień studentów i przygotowywanych prac pisemnych. Zaliczenie ćwiczeń.

Uwaga: Kolejność podejmowanych tematów może ulegać zmianie.

Metody kształcenia

W - wykład konwencjonalny z wykorzystaniem pomocy audiowizualnych.

Ćw - pogadanka, prelekcja, metoda tekstu przewodniego - referat, praca z tekstem, praca z dokumentem źródłowym i ustne wystąpienie tematyczne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbolo efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Wykorzystuje zdobytą wiedzę w pracy zawodowej na stanowisku inspektora bhp, rozstrzygania dylematów w miejscu pracy oraz prawidłowych działań dla podnoszenia bezpieczeństwa i kultury pracy. Umie przeprowadzać kontrole warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad bhp. Umie rozpoznać zagrożenie bezpieczeństwa pracy. Umie dokumentować pracę zespołu powypadkowego. Umie przygotować instrukcje bezpiecznej pracy.	• K_U52	• kolokwium • praca kontrolna • wystąpienie ustne	• Wykład • Ćwiczenia
Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu inspektora bhp poprzez globalne myślenie o ochronie i bezpieczeństwie pracy człowieka oraz jego wartości. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu w kształtowaniu bezpiecznych warunków pracy i poziomu bezpieczeństwa pracowników.	• K_K13	• kolokwium • praca kontrolna • wystąpienie ustne	• Wykład • Ćwiczenia
Student zna zadania, metody i organizację pracy inspektora bhp w zakładach pracy, wzory i normy postępowania, sposoby działania zakładowych komórek bhp, ich zadania i obowiązki. Ma podstawową wiedzę o relacjach zachodzących między służbą bhp a pracodawcą i pracobiorcami. Ma podstawową wiedzę o pracowniku w procesach pracy i metodach postępowania w strukturach służby bhp.	• K_W61	• kolokwium • praca kontrolna • wystąpienie ustne	• Wykład • Ćwiczenia

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu zadań i uprawnień służby bhp do rozstrzygania praktycznych dylematów pojawiających się w pracy zawodowej służb pracowniczych BHP - umie przeprowadzać kontrole warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad bhp. Potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę przedmiotową w pracy zawodowej na stanowisku inspektora bhp.	K_U54	- kolokwium - praca kontrolna - wystąpienie ustne	- Wykład - Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Zasady oceniania kolokwium pisemnego – pytania otwarte oraz referatu i wystąpienia na ćwiczeniach

Ocena:

2,0 - praca z poważnymi błędami lub brakami.

3,0 - praca słaba, zaledwie zgodna z zadany m zadaniem.

3,5 - praca przeciętna, niekompletna, wykonana poprawnie ale z brakami.

4,0 - praca dobra pod względem treści, zakresu i oryginalności.

4,5 - praca ponad dobra (treść, zakres i oryginalność).

5,0 - praca wyjątkowa, wyróżniająca się spośród pozostałych, wykonana na wysokim poziomie merytorycznym.

Warunkiem podstawowym zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z pisemnego kolokwium oraz prezentacji / wystąpienia ustnego na ćwiczeniach.

Ocena końcowa jest średnią z ocen za kolokwium pisemne oraz aktywność i uzyskane oceny na ćwiczeniach.

Literatura podstawowa

- Dołęgowski B., Janczała S.: Praktyczny poradnik dla służb BHP. Wyd. ODiDK, Gdańsk 2007.
- Dostosowanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej, Warszawa 2008.
- Każmierczak A.: Poradnik dla służb bhp. Wyd. ODiDK, Gdańsk 2017.
- Koradecka D.: Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia. CIOP, Warszawa 2000.
- Kodeks Pracy. Ujednolicony tekst ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r., ze zmianami.
- Rospond H.: Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP. Wyd. Ośr. Szkol. PIP im. Prof. J. Rosnera, Wrocław 2005.
- Rozporządzenia Rady Ministrów z 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. nr 109, poz. 704 z późn. zm.).
- Ślęzak J.: Ochrona pracy. Poradnik dla służb BHP. Wyd. Tarbonus, Kraków 2008.
- Wieczorek S., Żukowski P.: Organizacja bezpiecznej pracy. Wyd. Tarbonus, Kraków 2008.
- 22 _Zadania Służby BHP, Praca zbiorowa. Wyd. ATEST 2010 i kolejne.

Literatura uzupełniająca

- Mikulski R.: Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy. CIOP, Warszawa 1999.
- Rybakowski M., Stebila J.: (red.), Wybrane problemy środowiska pracy i gospodarki., Wyd. Naukowe PTP, Zielona Góra 2010.
- Rybakowski M. (red.): Bezpieczeństwo człowieka. Konteksty i dylematy. Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2007.
- Rybakowski M.: Człowiek w sytuacji pracy i jego postawy dla bezpieczeństwa, [w:] Bezpieczeństwo człowieka. Konteksty i dylematy. Zielona Góra 2007, s. 150–168.

Czasopisma:
ATEST
Bezpieczeństwo Pracy
Inspektor Pracy
Przyjaciół Przy Pracy
Serwis BHP
Służba pracownicza
Specjalista ds. BHP

Uwagi

Obowiązkowe przygotowanie referatu - wystąpienia ustnego na ćwiczeniach z tematyki 22 zadań służby BHP.

Pozostałe warunki uczestnictwa i zaliczenia przedmiotu określa Regulamin Studiów UZ.

Zmodyfikowane przez dr inż. Marek Rybakowski, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 02-05-2021 15:56)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ